

3die Kreds (Ole Hansen), at han maatte ønske, at Ministeriet vilde udsende en Vejledning, hvori det maatte fremdrage de Punkter, der kunde tale for den Fritagelse, som er hjemlet i Henhold til § 3. Det Ønske, det ærede Medlem saaledes har fremsat, skal blive taget under Overvejelse, og naar det ærede Medlem som Punkter, der kunde tale for Fritagelse, nævner saadanne, som allerede var angivne i Lovforslaget, som det oprindeligt af mig var fremsat i Folketinget, kan det jo kun tilfredsstillende mig, og det er selvfølgelig Punkter, som jeg, hvis en saadan Vejledning kan udsendes, gerne henleder Opmærksomheden paa. Det ærede Medlem pegede paa et Forhold, som det var særlig ønskeligt, at en saadan Vejledning klarede, nemlig det, at der ikke fandt dobbelt Godtgørelse Sted vedrørende Saasæd. Ogsaa der forekommer det mig, at det ærede Medlem udtrykte sig ganske klart og rigtigt om Spørgsmaalet.

Jeg kan ogsaa til det ærede 4de Medlem for 8de Kreds (Olufsen) sige, at jeg er enig i hans Opfattelse, at „Afløsering af Saasæd“ betyder Afløsering af Saasæd fra een Landbruger til en anden, og at den Saasæd, som er anvendt i egen Bedrift, ikke kommer paa Tale som Genstand for Godtgørelse. Derimod kommer det Brødkorn, som er anvendt til eget Brødkornforbrug, paa Tale som Anledning til Godtgørelse, idet det vilde være ganske uretfærdigt, om den, der havde avlet Brødkorn og spist det selv, ikke skulde kunne have Brødet til samme Pris som de, der havde faaet det gennem Afløsering til Møller, Bager og saa fremdeles. Vedrørende Saasæd er Forholdet derimod et andet. Naar Afløsering af Saasæd til en anden er optaget i Lovforslaget, skyldes det, at jeg efter Samtale med forskellige Landbrugere, den Gang Lovforslaget udarbejdedes, maatte erkende Rigtigheden af den Betragtning, at det ikke vilde være stemmende med Billighed, at man berøvede en Landbruger, som maaske havde hjulpet en Nabo eller i alt Fald en Standsfælle med Saasæd, Adgang til en Godtgørelse, som han vilde have faaet, hvis han i Stedet havde solgt samme Kvantum til Brødkorn. Derfor mente jeg, det var rigtigt at optage som godtgørelsesberettigende det, som den ene Landbruger havde afgivet til en anden som Saasæd. Det ærede 2det Medlem for 3die Kreds har Ret i, at dette ikke burde medføre dobbelt Godtgørelse for Saasæd, og det ærede Medlem angav

ogsaa, paa hvilken Maade saadant kunde undgaas.

Det ærede Medlem fra Bornholm (Maa-gaard) gjorde opmærksom paa, at det bornholmske Hartkorn var anderledes beskaffent, om jeg saa maa sige, end Hartkornet i det øvrige Land, og mente, at der burde tages Hensyn dertil. Deri har det ærede Medlem jo Ret, men det forekommer mig ikke, at nogen Ændring i Lovforslaget af den Grund skulde være nødvendig. Thi naar der her er Tale om, at Grundlaget er 8 Tdr. Rug og Hvede pr. Td. Hartkorn, Ager- og Enghartkorn, er det ganske klart, at det er det almindeligt i Danmark anvendte Hartkorn, her er Tale om, og naar det er Tilfældet, at, som det ærede Medlem siger, Grundlaget for det bornholmske Hartkorn er anderledes, forekommer det mig, at det ved en Omregning meget let kan fastslaaes, hvad der for det bornholmske Hartkorn vil være svarende til det, der for det øvrige Hartkorn skal ydes. I Realiteten mener jeg altsaa, at det ærede Medlems Ønske maa kunne tilfredsstilles paa den anden maaske subsidiært af ham foreslaaede Maade og ved de Vejledninger, som bliver at give i Henhold til Lovens § 4 om Udbetaling. Det er ganske klart, at Landsdelene i saa Henseende skal stilles lige.

Det ærede 6te Medlem for 9de Kreds (la Cour) fremdrog en Række Forhold, som det maaske bliver for langt her at komme ind paa. Det ærede Medlem dvælede ved, at der ogsaa skulde være Samfundspligt til at spise Rug, naar der er Samfundspligt til at afløse den. I saa Henseende forekommer det mig, at det ærede Medlem ikke behøver at nære nogen Frygt; den Samfundspligt, der er, til at spise Rug forekommer det mig, at det danske Folk er yderst villigt til at opfylde (*la Cour*: I Øjeblikket) . . . Ja, men naar der ikke er Samfundspligt til at spise Rug, er der heller ikke Pligt til at afløse den. Naar man ikke har skullet afløse den til Brødkorn, var det, fordi man ansaa det for hensigtsmæssigt nationaløkonomisk at anvende dansk Rug til Foderkorn og indføre fremmed Rug til Brødkorn. Naar der ud af denne økonomiske Fremgangsmaade har udviklet sig det Fejl-syn, at man ikke kunde spise dansk Rug — noget, som har været den almindelige Opfattelse her i Landet til Tider, som ogsaa Bagerne har medvirket til at udbrede —, var det beklageligt, og det er maaske en af de gode Ting, disse vanskelige Kaar har medført, at man er naaet